

ИЗДАЈИ
УТОРНИКОМ
И СУБОТОМ
УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА НОВОСТА Бр. 27
— ХОТЕЛ „ИМПЕРИАЛ“ —
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕПЛАТА:
МЕСЕЧНО ЛК. 8—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛК. 1—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Једна здрава иницијатива

Mens sana in corpore sano (здрав дух у здравом тијелу) — тако су дрвени Римљани израдили коначни циљ васпитања, којејму су подвргавали своју оmlадину. А и друга древна европска цивилизација — јелинска — видјела је свој етички и расни идеал у „калокатиги“, то јест у удружености љепоте са добротом, снажнок здравља са чврстим моралом.

Та два начела остала су од онда, па кроз тисућ лета до данашњих дана непромијењена, и претстављају камен темељне сваког индивидуалног, породичног и друштвеног организма.

У нашим је крајевима на подручју правилног и паралелног развијања гјелесних и душевних особина наше дјеце врло мало учињено. И наравно, покадали су се и резултати. Омладина је у зрелим годинама са једне стране својом недовољно јаком физичком конструкцијом лако постајала жртвом тешких обољена која су на њу, нарочито по градовима, са свих страна вребала, док је са друге стране својим неагравираним карактером лако падала у руке свих могућих пустволова и моралних банкрота који су је, слиједећи и поводиљиво, као пауди увлачили у своје погубљене мреже. Трагични догађаји које смо ту скоро преживјели дају нам обилне и речите примјере за то.

Окупаторске власти, које су увијек са пуном спремношћу код нас подупирале сваку здраву иницијативу, управљену на наш напредак на било које пољу, учиниле су саме први одлучни корак у смислу постављања одгоја црногорске дјеце и омладине на чврсте основе. Њиховом иницијативом, а уз лично благодонаклоно интересовање Ђ. Екс. Гувернера, отворене су кооп. кас у свим бродским и приморским центрима: 15 овог мјесеца прве хелиотерапевтске колонije за дјецу, у којима ће током ове године сеzone бити навијерено примљено око 2.800 црногорских дјецака и девојчица из свих крајева наше земље.

У овим колонijама, које су снабдеване изјумодерним уређајима за сунчање, чији се значај за развој дјечијег организма не може никада довољно нагласити, те за гимнастичку и спортовне свих врста, проводиће дјеца своје вријеме под надзором стручног санитетског и васпитачког особља, по најдјелиходније прописаном дневном реду, који гласи: 7:40: долазак у колонију; 8—9: поздрав застави, молитва, дооручак; 9—9:30: прање и санитетски преглед; 9:30—10:30: игра, обука, одмор; 10:30—11:30: гимнастичка гимнастика; 11:30—12:30: час италијанског језика; 12:30—13:30: ручак; 13:30—15: одмор; 15—16: опорављачке игре; 16—17: читање, настава, пјевање; 17—17:30: прање, ужина; 17:30: поздрав застави, молитва, повратак кућама.

Дирљива је молитва малих чланова колонije: „Велики милорди, свемогући Боже, услиши молтву, што Ти је упућујемо ми, мали Црногорци, пуни вјере и наде у Твоју неизмјерну доброту и правичност. Бескрајно добри и великодушни Боже, врати наш народ на пут добра: просвијетли заблудјеле и рбаве, а награди добро. Обрати Свој поглед на нашу земљу, како би она поново нашла мир, благодате и старинску славу. Ми знамо да су војници Велике Италије наши пријатељи, да нас они поштују, штите и бране: благослови их! Дај нам наш хљеб благодосвојим ил! Дај нам наш хљеб свакидашњи, и учини да растемо добри и поштини. Учини да се наша

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Либјиски фронт

Ове седмице били су на мармаричком фронту постигнути нарочито велики успјеси. После пада Бир Хахеима расцијепљене су непријатељске снаге, а трупе Осовине су преко Акрома и Балбијевог пута изобиле на обалу. Освојена је Аин Ел Газала, где су непријатељи затворени у џеп. Пиљен износи 224 борних и блиндираних колико, 85 толова и многобројни други ратни материјал. Ухваћено је преко 6.000 заробљеника. Освојене су многобројне невојачке утврде у предјелу Ел Адема. За последња три дана нагубило је непријатељско ваздухопловство над сјеверном Африком и Средоземним морем 114 авиона.

Средоземно Море

Изању 12 и 15 јуна претрпала је британска морнарица нове страховите губитке приликом покушаја пролаза кроз Средоземно море. Нистрадала су 2 велика конвоја, од којих је један пљенио из Гибралтара за исток а други и Апоксандрије за запад у крвних снагама. Међу осталим британским бродовима Концентрационим акцијом осовинских ваздушно-морских снага заробљени су Британцима. Следећи су убити: потопљено је 7 крстарица, 3 контраторилера и 4 брода. Обухваћено је многобројно бродовно и ваздушно материјало 2 носача авиона, 7 крстарица, 8 бродова и т. д. Поред тога је оборено мноштво британских авиона.

Настављене су жестоке ваздушне акције против острва Малте, где су изобил многобројни пожари на аеродромима и у лукама.

Атлантски океан

У отгорченим борбама осовинских подморница против бродова непријатељских снага потопљено је у Атлантском океану и у Караибском мору још 46 бродова од укупно 258.200 тона. Сјеверноафрички министар морнарице г. Кнос изјавио је да током последње двије седмице није био потопљен ниједан брод на отојној од 30 милика од обале Сједињених Држава. Изгледа као да потапане бродова на отојној од 51 миле нема за нега никаквог значаја. Ипак је г. Кнос морао изјавити пред Сенатом да до овога часа још није пронађено адекватно средство за борбу против опасности, коју претстављају италијанске, немачке и јаванске подморнице.

Наша је света дужност, па помогнемо породице националних бораца.

мала срца увијек могу Теби обраћати, достојно Твојега свијетла. Амин!

Заједнички живот у тим дјечијим колонijама усудиће у наше малишане кличе здравог смисла за заједницу, за међусобно помагане и рад, које ће дом и реформирана школа имати да у њима даље развија, упућујући нашу омладину на нашу зеленицу, путем јаког вјеровања будућих достојних грађана своје отаџбине.

У то име жељимо овој благородној установи пуно успјех у раду!

Социјална криза наше средине

Данас када преживљавамо најтеже дане наше славне историје, и када би требали да будемо најхомогенији и по духу најјачи (Србин је био најјачи преживљавајући властиту трагедију), код нас се појавише сви труби инстинкти човека животине, те бијесне до пароксизма разврата у сваком погледу. Ти животински инстинкти нијесу нама толико приређени, колико су резултат настраних идеја наше интелегенције. Тај вихор паклених сила уметнички пресажан у душу нашег највишег човека, тинао је све до скора и чекао да избије у свој својој развратности баш у овим тешким временима, тако да, уз своје попутне силе, постаде озбиљна опасност да болестима и порокима сваке врсте докусују и онако ослабљени друштвени организам. Природа и човек нашоје се уједињени у заједничком револту против основних начела етике, морала, хуманитете. Боје добра и зла помешале се, а морал нашег друштва претвори се у неморал на који у обичном грађанском животу не можемо ни са каквом кораку. Рад и правду и правду, безочно кријати, од стране „напредњака“, изгубио је сваки смисао, а идеал интелигентног човека изгубио квалитете, постао је развојеним, убиство, животина и морал без никаквих скрупула. У овим временима неможе ниједно гледачу какав се тај неморал добро награђује и како обични пустволови постадоше узорима. Такво стање по захвалној појединој морали је несумњиво дошло и до ових жалосних догађаја, чије последнице тешко осјећамо не само сада него и данас у сјећању на ратне нијансе из прошлости.

На срећу, дух народни пробудио се макар и у задњи час, и снагом једне вулканске ерупције настоји сагорети паразите који му убијају дух а крв сисаку. Процес уништења већ је при крају. Међутим, широка народна душа није ни овог пута отишла до потпуности. Многима кривцима овог тешког стања великодушно је дата могућност да се повуку у заштице да би се освијестили, и да вео заборави, уколико је могуће, пређе преко њиховог „партијског народног“ рада. Нажалост, многи су ту сентименталност схватили као слабост и не претрају од тога да чак и јавно устану у одбрану идеје која од Црногораца направи законике. Само овог пута промијењена је тактика: идеја је исправна, али црногорски комунисти нијесу прави комунисти: они се разликују од других комуниста.

Не вјерујемо да се у овој одбрани комунизма као идеје крије незнање, него по свој прилици овдје се ради о новом облику пропаганде. Али људи се варију ако мисле да ће и даље несметано роварити и да ће им тако свјестан насести овом живомом подлом покушају. Комунисти Паричке комуне, Руске револуције, црногорски комунисти, све је то једно те исто: крвљачка и неморал. Нега ми буде дозвољено да овдје наведем један дио разговора који сам водио са једним руским забјеглицом, а који је преживио све страховте Руске револуције. Питао сам га, да ли су руски комунисти поциније оваква звјеришта као што су наним, Олговорно ми је Господино, бугорце увјерени, када би црногорски комунисти дошао код руског да положе испит, добио би оцјену „слаб или у најбољем случају довољан. Мој саго-

ворник послје ових ријечи заћутоа је, дубоко уздахнуо и замислио се, а лиц е ми добило израз бола. Инстинктивно сам осјетио какав се филм ујача за тих пар секунда развијао у неговој глави и мисам га даље од тога питао, јер сам био свјестан какав би још болнико када би могао да још једном макар и у сјећању преживи ужасе оних од чијих је недела морао да напусти и своју рођену земљу.

Поред горе наведених кликоноша, наша средина бијуде је још једним тешким остатком. То су наши професионални политичари. Без достојанства и морала, код њих је на површину избило толико индивидуалне злобе, настраних и подлости, личних амбиција и прохтеја, који, да би били задовољени, не претрају од тога да доведу у питање, под цијену многог повремене крви, задовољене успјехе националне контрареволуције. Њихови породи који у њима владају свом снагом једне гласно, чим мало дахнуто након обрачуна са носоцима бољшевичке културе и цивилизације, одмах постадоше актуелни. Није ни чудо! Били су и сувише далеко да би их псето могао ургисти. Били су се забали у мијење рупе тако, да им се ни главе нијесу видјеле, ма да њихов зас дух ни за вријеме најтежих дана није престајао инфилтрирати и онако болесну средину, забораваљивајући да су они једни од главних криваца овог стања. Код њих нема ни толико морала да би сачекали да се охладје свете жртве, које црногорски сељак подноси ради њиховог рада. Они претрају док црногорске мајке још нијесу завршиле наричање над одрима своје дјеце. Они се већ сада брину око министарских фотеља, док црногорски домови знају као агети, и док се по њима легу змије и гуштери. Ми и њима као и осталим народним злостворницима, који се налазе на слободи, препоручујемо да се повуку, и да црногорског сељака оставе да, иако гладан, бар у миру сачека крај овог страшног рату. Јер, црногорски сељак не може више да подноси невинне жртве ради њихових болесних амбиција. Свака нова жртва све ће се теже осјетити. Питај ми за чим ћемо дочекати крај овог рата? Ако се не буду уздјели повући народ ће их сам елиминисати из јавног живота. То елиминисање тим је неопходно, што постоји опасност да е би инфилтрирали и упростили ново друштво исто онако као што су упропастили старо друштво. До сада смо их независно демогогизирали њихов радничарством, али њихов даљи рад по истим методама и са истим циљевима као до сада може да бде само обично разбојништво и издаја властитог народа. Народ их за садашњи њихов рад неће дикати на вјештаке, али народ се мора признати право да их елиминира из јавног живота. То би заправо била једна мирна револуција, која снади у основне закљетке моралног постојања нашег народа. Не буду ли послушали народни свјетл, онда нека знају да ће им за дело издаје судити народни суд, који неће и не смјеће помишати никада по је директно или индиректно радио народу о глави. Ново друштво неће опростити ни једном злоцину, ма какве ризикне на себе навуку.

К себи рупе! Овај код народ није ништа друго, него право од народа што да тражи сам заслужене казне.

ПОВРАЋЕН ЈЕ ПОТПУНО МИР И РЕД

Наш мали Мисир, Зета добила је свој нормалан мирнодопски изглед. Народ је пронуо на свакодневни посао. Земља је обрађена 100%. Свако врши своју дужност драговољно и без притиска. Једна ријетко лијепа народна манифестација.

Рад Главног националног одбора у Подгорици, на челу са својим прејседником Доктором Савом Радовићем, уз хармоничну координацију војних савремених народне милиције и свепарком војнога и разумијевањем италијанских војних власти, успео је добити плодом. За одржање реда и мира образован је први италијански батаљон од Зетана, Његовог војводе и Његова, три батаљона народне милиције у Зети и околишним крајевима. Нарочитош народном Обору је узорицом сваке да моралу обрађивши сву земљу, у чему се успео да 100%. Живом акцијом успостављен је мир и поредак у читавој околици. Похвалени су скоро сви комунистички прваци и њихови помоћници. Неки од њих већ су сружени и осуђени, а некима је сружени још у шопу.

Мјесни Национални одбор у Подгорици са својим прејседником т. Брајковићем показао је у свему своју способност при чишћењу и успостављању угледне безбедности, реда и мира. Његова добро вољна фаланга од првог изгледеш младића мјештана, скоро све саму средњешколца, испод двадесет година, интелектуалци, башири и окрешни, налазе се свуда и на сваком мјесту.

У Подгорици се већ увелико осјећа прилив друге климе и прилици националног духа.

Прејседник Главног одбора т. Докшоор Саво Радовић, у намери да итаљанској војној команди докаже на лицу мјеста оправданост свих жртва и широква доошењених за добро народа, дошао је Његовој Екскеленцији коначној армије да посјети Горњу и Доњу Зету. У свеселној командант дрвље идише је прихватише свих италијанских војника. Команданти инжињерије војковани Гиситролицки, мајори Митрета и Болоние и Капешени Вишеник Ђони и Наволишино. Од стране Главног одбора, командир прејседника т. Дра Саво Радовић, били су т. Нико Платанаш, Никола Вукелаш, Нешо Шкеповић, прејседник Финансијског одбора а са Провиданци одбор т. Вуко Миштровић и Мило Беговић.

На дан 14. окт. упућили су се сви заједнички италијански и Зети. У селу Голубовица већ је била на окупу мања свјетлица, скоро сва Зета. Први баша-шам Доно-шукчи, под командом Кабеџана Бакогевина, налазио се у селу; под оклопом Прејседника т. Дра Саво Радовић поздравља је војнике са: „Помози Богу јунаци“, а на шта је добио још: „Помози италијанцима: Бог ти поможе!“

Капешан т. Бакогевин пришао је и водни ратари.

Зашим је т. Вукованик Болоние одржао вјерника један врло велик говор, у ком је искакао све њихове заслуге у борби против комунизма и изразио своје задовољство што се налази у овако лијепом средини. „Помоћ коју су Вам указале италијанске власти, уродила је пошуними плодом... важе т. Вукованик, јер видим да је ваш крај поново рођен. Видим се из самог израза вашег лица повраћају у нов свијести ка срци и напредку. Наше су симболије познате за Црну Гору и Црновице, а оне ирисветице пошуну из неизмјерног поштовања и љубави према нашој Краљевини и Црнини, која је цијелим вашиш Гора. У име Његовог екскеленције Команданта Армије пријавио ми је да вам жажим да ћете и убудуће ишати сву нашу водрику и водити за добро овога лијепог нашег краја“.

Говор т. Вукованика Болоние преведен је и на крају бурно поздрављен од ирисуните војске и народа.

Послије свега одржао је крашћки говор т. Дра Саво Радовић, у ком је дуго говорио о италијанским војним

Морални препород

Историја појединих народа показује час падање час дизање: вијек позитивних стварања и напредног успињања; али и период слабљена, опадања и пропадања. Зашто један народ час напредује час опада? Ми познајемо три одговора на ово питање и то: религијски, историјски и народни, који се међусобно слажу.

Прво, религијско објашњење изложено је у Библији на свакој страници. Тако се говори да се морални закони изваљују увијек као неумитност у судби људи и народа. Трагедија или казна једнога народа немогуће усавољени из његовог мажорбозношћу, него његовом оскудином у богатству, него његовим духовним падом. Зато је увијек као једина узрок народној арности наведено некоровање зајну Божјем: „Чиниоу што је зло пред Господом“. Све Божје заповијести предупређују народ на чврсте моралног закона. „Ако ми узмете на супрот и не хтјанете ми слатице, додаху вам седам пута више мукa према грисима вашиш... Пустину на вас мац гоји ће осветити који зајвет. И кад слегнете у градове своје, тада ћу пустић међу вас помор. А кад вам стоним истину у хлебу, десет ће жена цети хлеб ваш у једној пећи, и давиће вам у хлеб ваш на мјеру“.

Такво објашњење даје не само хришћанска религија него и све друге религије. Тако у Корану читамо: „Ми смо уништили у стара времена прије вас покољена која су живјела безбожно“.

Решени националисти биће његовани Италији

Одбором да се на албанској територији немогуће да смјештају италијанских националиста, који се морају и врнути лијечењу, који се морају и поустарати се Војни Центар Управства Црне Горе „дрого центришних власти за стварање муљности њиховог смјештаја у здравственим установама Италији“.

Одбором да се у Црногорски националистички центар који је осакатио у операцијама против побуњеника, те се морају и поустарати се Војни Центар Управства Црне Горе „дрого центришних власти за стварање муљности њиховог смјештаја у здравственим установама Италији“.

ОПЕТ О КИРИЈАМА

Цијене животног потребитина су се повећале за 5-10 пута, а кирије, претворене у лице, и бројно и куповно су се смањиле за неколико пута, поред тога што се доста теško и неуредно наплаћују.

Чести су случајеви да закупци, према погодби од прије рата, плаћају за стан од 3-4 собе по 120-150 лира мјесечно, па поједину собу изаљу у закупку по 400-500 лира мјесечно. Кад се узме у обзир да закупци те злекуде по 120-150 лира мјесечно не плаћају редовно ни уредно, а пријем од закупника кирију уредно и у пријемном износу, види се најбоље да кућевласници у оваком случају нема користи од своје имовине, док закупци зарађује на рачун власника.

Такође, треба имати на уму да нијесу сви киријаце слабог материјалног стања, исто тако као што ни сви кућевласници нијесу добротности. Има киријаџија који материјално боље стоје него њихови кућевласници.

С обзиром на изложене чињенице, намеће се потреба да се приликом коначног ријешавања питања станова и кирија, поред заштите киријаџија, пружи заштита и сиромашним кућевласницима.

Питање станова и кирија треба ријешити правично, с обзиром на опште друштвено економско стање и с обзиром на индивидуалне материјалне прилике кућевласника и киријаџија. X.

В. Вл.

— Наставак с 3-ће стране —

тнује је Португалу категорије потребу да ревидира своје односе са Звезданом Конфедерацијом. Још увијек је Португал са посљедњом трупицом наопако на своју латинску сестру Бразилију, али је и ту доживио разочарање, кад је ова — на конференцији америкањских држава, одржаној у Рио де Жанеиру — показала да нема довољно моралне јачине да се одупре пријемама и учешћима госп. Рузвелта.

Наступио је час, када је Португал морао да са атлантских илузија пређе на континенталну, европску стварност, и да потражи друга пришта за одржавање и јачање својег положаја неутралне земље. Нарочито се намећула та потреба, када је избила једна нова, директна опасност, која је тај положај доvelа у питање. Та нова опасност је толико велика, да је предсједник владе Салазар наредио да се требало да подухване намерничине војне мјере, како би је отклонио од земље.

Најрије је дошао — почетком Пацифичког рата — напад на острво Тимор, који лежи на важном стратешком мјесту сјeverо — западно од Аустралије. Британски и холандски војници продорили су били у португалски дио острва, те су ту извојевали једну од својих славних побједа, савладавши португалску посаду, која се састојала од неколико одишара и око 60 жандарма. Тај огромни успех крхнуто је дошине потпуни завоједавањем цијелога острва са стране Јапана.

Португалска јавност се узбуђала. У том чину је она јасно видјела кршење праза неутралности, па чак провинцирала. Буру негодовања португалског народа синојмо је са кумом предсједника владе Салазара ставио на својој стране свакоме до знања да неће трпјети никакво повлачење оваких нападња, а с друге стране, појачавши значај својих ријечи склапанем шпанско — португалског пакта о тијесној сарадњи, данас политичко — привредној, а сјутра — ко зна — може бити и војној. Тај пакт, закључен средином фебруара ове године у Севљи, вратио је Португал потпуно у крило континенталних држава, и појачао у знатној мјери самопоуздање обзиром на даљину развој догађаја.

А онда је искрсула нова опасност. Развој рата и губитак база присилио је најрије Велику Британију, а онда и Сједињене Државе да потраже друга пришта за извођење својих путоловних таква су упришта могла бити освојена искључиво на рачун мањих, слабијих држава.

Португал, видјевши разне примјере геодолитских акција и случај Тимора, удеојо је да савезаница, у својој садашњој очажној стратешкој ситуацији, немају никаквих обзира. Он је напаша за потребно да предуктрири нова изненађења не само дипломатским акцијама него и извјешним мјерама чисто војне природе. У тај оквир спада утврђивање и појачавање послада португалских посјела у Атлантскоме Океану: Азора, Острва Зеленог Рта и Мозамбика, на које су енглески и америкањски гусари већ одавно бацили своје грабежишне погледе.

Сам Рузвелт је у једном свом говору отворено изјавио да сматра Азорска острва „стратешичким претстражом Америке“. Оваква изјава, нимало утјешна за једну земљу жељну да остане по страни од садашњег сукоба, назвала је у Португалу чврсту одлуку да се за одбрану неутралности поднесу и највећи напори и жртве, па ако је потребно, да се предава ствар Португалу заштити оружјем. Томе конзеквентно почео је Португал да јача положај својих посјела, а у првом реду Азора, која је отпочело са путовањем предсједника Рублинеке Кармоне. Том приликом дошло је до брижних манифестација привржености Португалу а у многобројним говорима који су били одржани, наглашено је да та острва састављају јединствену целину са Португалом, и да ће онај ко такне

Допис из Пријепоља

† Шенпан Мартиновић

Ових дана је сакрањено близу Пријепоља тијело покојног Шенпана Мартиновића, четника, бившег чиновника расадника пријепољског. Сакрањени је присуствовало многобројно грађанство из Пријепоља, и један одред четника, који је при спуштању у гроб тијела никојево потинуло друга одомач поштом плутоном. На гробу се опростио и Радовић Милинко, судија, Мартиновић је ступио у четнике од првог дана оснивања националних одреда и остао у редовима бораца за националну част све до своје смрти. — Остала му је недринута жена и троје малољетне деце.

Набор начелника Срења Мишешког

У сали Општине пријепољске, дана 6. јану, сазвао је г. Командант италијански трупа збор узгледних грађана и чиновника из Пријепоља. Негово доласак у салу био је поздрављен од свих присутних. На збору су присуствовали и муслимани и православни. Г. Командант је изнио збору жељу: да се из средине Пријепоља изабере једно лице из редова судија или адвоката, које би било најодесније за средског начелника; које би имало поужење свих грађана и чиновника, јер Гувернерство Црне Горе жели приступају нормализована прилика у војној зони. — Једногласно је изабран Г. Миласан Анђевић, адвокат, који ће бити предложен Гувернерству на Цењућу, да потврди овај избор, како би што прије отпочео рад начелства, као цивилне власти.

Свакодневне се предају поједине и у групама људи из партизанских одреда, који су били силом одведени у редове зликоваца, који су приликом најразличитије злочине над мирним грађанима и селцима у срезу мишешког и на околним рудничким градама.

Прилике у срезу постају све нормалније. То се види из пријетних поздравних писма која су дјелом упућена из најудаљенијих села. Чак и скупштина је месечна одржавана, жива пошта.

Како се чује из свештеничких редова у Пријепољу, организовале се свечан помен Нестору Трукуји, управнику манастира Мишешког. — Трукују су партизани одвели прошле зиме из манастира и на најразличитије начин одузели му живот. — Као управник ове старе српске задужбине, покојни Трукуја улагао је огромни труд да свако запустјелом манастиру организује живот, да његове њиве и ливаке претвори у једно угледно имање, и да од старих, заусташних кон-ка створи отуђиште и удубно пребониште за путничка ишарника.

Сјетимо се у свакој прилици оних који изложеше своје животе у борбу за спас нације остављајући небринуте породице.

Азоре, тим чином истовремено погинути и сам Португал.

Одмах на тога је отпочело војно утврђивање не само Азора, већ и острва Зеленог Рта, Анголе, Гвинеје и Мозамбика.

Развој ратних догађаја, толико позван за англосаксонске силе, све јаче повећава опасност да нападну португалске базе у Атлантику.

Англосакске силе, у својој бјесумици пропаганди, увијек су нападале силе Осовине, што оне тобоже крше неутралност незараћених замова, истичући колико је — томе на супрот — за njih свето ово начело. У том смислу су они и Португалу далили своје многобројна уверена и објављена. Али — ријеч веже само поштите луде! Португал седи, отриманем све већих војних снага у своје атлантске поштите, исполава њућуло своје мишешког о поштите Енглева и Америкања.

Комунистичка пропаганда

Комунистичка пропаганда је у српској провинцији у чаму своме развоју. Шерифа који је заштитио у њихким штабовима. Издавали су леаке, умовљавале на шаширпортима, и три мјесеца бјелена државне војске, да даде врдице имали су у шашмарини, који су наше начелнике чете заштитије приликом продора у комунистички главни штаб на Радову.

Комунистичка пропаганда је настала још из недостатка у српској војсци, који је хлада потребан за вођење пољачике, али за саровијење комунистичког штера, вршица правде, рибљива недужних људи, касиљена криваца, и сврха неморала на докодаје немоћној пропагандом, која је оведела и уграшискала велики дио српског народа, нарочито у нашим црногорским крајевима.

Комунистичка пропаганда, која је неспорно радила по др. криваца. Треће интернационале, почела је тријебљење нашег народа од левог до десног, да је народ за врдице државне војске, у школском смислу, у коју се упуштају системе зликоваца, се савијене и паје које управити у нама смислу, усмјерити на истом, одређеном циљу.

Овако, револуционарски ухватила и преласка на чети и револуционарски, који не седемо — како ми у Црној Гори немало ни два фронтика димњика...

У пропаганди, учење свога народа. морао ми принамање, прибољавати, а једна прва асебним чиниоцима: шерије, новинарима и адвокати. Они су аврдики најорачарије лажи и маса им је великим дијелом, лишина пронашле, наше ширине, врдице. Пропаганда се често шерије, саровија на масама, које су врвовале најисемљеније ствари, као, напријер, да њихови „савезници“ највише шенке на три сирова, да ће бити од њих да се сирова, аладранија, у једном случају — као — поделим са ошарачицима да их што прије пријемље, одмах предузету и доведу, да се одморе — како не би ошарица.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Један од великих људи, црногорског народа, рекао је да поштити само Јана Радовска фигура: понављање. И он ми, сини људи, велики по својим злодјелима, који су узали... Као што је понављање важно у горорништину, тако шако је ионавоље корисно и у овом случају.

Убство војводе Петра Војводића

Војвода Петар Војводић, из Луког Дола (Црница) који је био војвода ошми, који је насљедио војводску титулу од владике Давида, стравоито је врдио ковацете. Горорно је против њих када је био мањим зајави. Како је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Један приком ошугају су му пријетеле писмо. Петар Војводић је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Војвода је имао праву. Зато је да комунистичка пропаганда да воле да покушају лева, кад се ко испри. Убства из заседа јавно су кукавичку него јунаштво Н. В. војвода је предавао једну ствар као и многи други, нице врло развртити, али да је комунистичка пропаганда да га одведу и претку. Није био довољно опрезан. Можда рата то што је у комунистичком штабу био његов синовац Радослав Вукотић. Напао се у мери.

Војвода Петар није могао да савати, да комунистичка не знају за сродство. Тешко му је било у главу, да он и који су речења ту гаде и он, који је био војвода, тако је био. Претпостављају се да би могао неко од њих да убије, ако покушају да га одведу.

Свак треба да учествује у давању новчане помоћи за Национални покрет.

Равачко племе, а посебно братство Булатовића, знаће цињити велику штету и погубит владика, који су оне, да не знаше њиховог брата — пок. Никола Булатовића.

НАЦИОНАЛНИ ПOKPEТ

Из Војног уреда Гувернерства

Последњих дана је установљено да су комунисти извршили нова убиства италијанских војних лица. Због тих убиства — противних сваком осјећају човјечности и чести, која претстављају уједно и презирање заробљеничких права признатих од свих народа, па и оних културно слабијих — извршено је Гувернерство Црне Горе чиновне репресалија против 95 заробљених комуниста.

Саопштење Гувернерства

По наређењу Гувернера Црне Горе скупиле су све команде мјеста које врше и цивилне функције или цивилне делегације смештене у орсеким мјестима податке који се тичу ранјених радног одмора државних или бановинских службеника који су сада настањени у Црној Гори, пребјегаћу на других крајева бивше Краљевине Југославије.

Ови чиновници — избјеглице мораће да испуне прописане формуларе, које ће им предати гореспоменуте команде или делегације, а које ће иза тога команде или делегације издати Гувернерству Црне Горе.

Позивају се следећа лица, да најтачније и највјерније попуне поменути формуларе:

- 1) избјеглице, бивши државни или бановински службеници, незапослени, али који су на дан 17 априла 1941-1942 године били у активној служби;
 - 2) избјеглице, које су примале државну пензију, било лично било породичну, чија је исплата сада суспендована;
 - 3) избјеглице, које су провизорно или дефинитивно примљене у службу на територију Црне Горе.
- Нједна молба за поновно примање у службу, за потврду у служби или за ликвидацију пензије избјеглица, који су били државни службеници или пензионери, неће бити у будућности узимана у поступак, ако до 10 јула 1942-1943, који се датум неће одлагати, не буду предати испуњене и потписане формуларе једној од наредњих команди мјеста или цивилним делегацијама.

Грађани!

Јесте ли извршили дужност и дали свој обоб за Национални покрет?

Тргови и остали привредници!

Јесте ли се одавали апелу Националног покрета и дали новчани прилог оноко и онолико, како и колико се то од Вас очекује?

ПОДЛИСТАК

И слађе жене имају поклонике...
Не волим жисте, па се зато не могу одушевити ни плазом ни жаром. Не могу да подносим хладни мир и лавих омићу, које ми личе на планине ско језеро цинстро и мизро, али увјек хладне. Не могу да издржим ни оган у очима гарзавих, кога вестаданке лежно потучу. Ипак не замирем Ђини што воли плаве бескрелно и безмирно. Потребно му је да, као несташни длакто, одмори крај, очи и устрепало срце на мирној плавој боји. Више замирам „Лави“ (тако се зове „А“ у првој забци) што је ринен да дадне живот за гараде. Одлучно, спремају, за изгори у пламену првих очу и да тако „преживи живот у трешку једном!“ Ја, пак, не желим да мигрирам сав, без остатка. Зато сам се одлучио за смеђе. Изабрао сам „златну средину“, али се не руководио

Ново Спортско игралиште на Цетињу

На земљишту које лежи крај Краљевског парка, а које је љубазно уступила Митрополитској епархији, изграђени су велики и вјешити и златачки вођство команданта ижињерских трупа славе дивизије „Тару“, а уз помоћ његових вежурних официра, извршено спортско игралиште, које је највишемајорски уређајња за различити спорт.

Из технички захтјеви, које поставља спортско лице, које се одвијају су узети и обим велику конструктивним детаљима, те гоказују снажна љубав са којом ће то дело бити довршено.

На једној дужињској страни игралишта подигнута је трибина за четири стотине гледалаца са часописом долом у средини. По страни од трибине налазе се двије галерије за народ, од којих је свака способна да прими преко 1.000 гледалаца.

Са друге стране игралишта, насупрот трибини, посут је једна коама терена шукавом, на којем ће се мјесту постављати појад за музику. Са обе стране од тога мјеста саграђене су још двије трибине које су истоветне са оном првом. Цијело игралиште је ограничено оградом.

У средину доминара својом простором ногометно игралиште омињено штреном трчаке које је дуга 400 метара и на којој се може одвијати индивидуалне и штабне трке, у првом, испред трибине, такође и равна трка и трка са прекрема на 100 метара. Завојни писте су брањеном израчувану, тако да ће на њима атлете моћи да изврше различите врсте трчања.

Престу трчање висте придружује се коњско тркалштво у дужињи од око 800 метара, везујући се са пољем препона које је подигнуто на једној страни игралишта.

Иза источног улаза на ногометно игралиште налази се тениско и голфско игралиште. На рубу ногометно игралишта граде се различите за баване даска, које ће, некако, са сканење у вис и у дужињи и за построку скакање са мотгом. На игралишту које ће бити свабјелогне специјални пројекат давати трчање моћи ће се такође вршити ватичења у одабоји.

У близини улаза подијаће се велике свлачионице са тушевима. Љубитељи разних спортова који су у измињеници и спортским пројектима, постоје игралишта, које су потребно да се задвоје њихове потребе, те ће моћи да носате своје слободно врше јавне здравље уражавање најразличитијих спортова.

Гледаоче спортске организације моћи ће да се са својим вољом прикључе у редовно споразује са Командом мјеста или са органима пропагандне уреда италијанске војске.

ВИБЛОНЕКА
Старији попови разних трешкова
Белим-Британија

Велику Британију кошта овај рат све више и више. У првим мјесецима сукоба износило је ратни трешкови просјечно 5 милиона фунти стерлинга дневно. Данас ти трешкови већ превазилазе 12 милиона. На тај начин ће до краја августа укупни износ ратних трешкова достћи свуто од 10 милијарди фунти стерлинга. Министар финансија је био присиљен да затражи од претставничког дома одобрење за још једну милијарду фунти стерлинга у сврху покривања ратних трешкова. Сазнаје се да је током последњих седница уписан ратни зајам за свега 20 милиона стерлинга. То доказује све већи пораст броја оних, који су убијени да је партија већ изгубљена.

ЧИТАЈТЕ И ШИРИТЕ „ГЛАС ЦРНОГОРЦА“

искључиво пра-тичним развојима. Да се одлучи за смеђе побуђује ме дубоки естетски разлози. Јер смеђе жене не лијепе су у објективном смислу. Када је природа створила смеђу, проборала је све најлепше дражи плавих и гарзавих да их као вјешити прах протуде по њеном лицу, коси и очима. Отуда она грација код смеђе жене од које хвата лака језа и топла дрхтавица.

Ја волим смеђе жене, понјације, ради њених очују, у којима стално тине блага свјетлост кандила, која се, кад срце јаве зацупа, расилети у појар од хмиљалу усмјани: парница. О, ко би могао, у том моменту, да описује погледе заљубљене смеђе жене! Љубав је чиста као роса у савану, као суза усхићена, аабиста тада у њеном оку. Гле је смрти да се одупре чарма њених очују „које хоће камен растопити, а камолај слабога човјека!“

Ја волим очи смеђе жене и у часо-

Борба против партизана

У ПОЗАДИНИ ИСТОЧНОГ ФРОНТА

Њемачке и савезничке операције чишћења изведене против банда које операције у позадини линија руског фронта предмет су о којему распрострања чланак једног њемачког ратног дописника. Ове банде су од почетка бољшевичке револуције живјеле од насиља и плиена. Последње претрпљеног поразав одлучила је црвена команда да се њима послужу. Током напредовања њемачких трупа наравно се није могла оставити посуда у свакоме селу. На тај начин је банда успјело да се поминешају са становништвом и да остану незапажене. Ове банде, на чијем челу се налазе политички комесари, у последње су врјеме бројно знатно порасле, будући да су и миробљубиви селанци под пријетмом и широким редовима које је одбио, био је убијен пред очима својих најближих. Стужење са свим методама герилских борби, пружају ове банде често врло снажни отпор такође и на отвореном пољу. Њемачке снаге, којима је повјерено вођење операција чишћења, морају да опкољавају читава села да би могле уништити или отјерати банде. По завршеном дјелу чишћења обраћа се становништву са изјавама захвалности својим ослободилацима, са којима сарађују на успостављању реда и на реорганизацији живота.

Пријалажући мјесечно и најскромнији износ за Национални покрет, много ћете помоћи оном којима та помоћ треба

У ПИЈАНИХ

- Заједнички одбор власти убијени су у Златишту: 1) Бранко Јањић, из села Брежине, стар око 55г. Петоро дјете и жене, Пуки сиромаси.
- 2) Вилко М. Бравојић, из села Брежине, стар око 30 г. Неколико породице Пуки сиромаси. Петоро дјете и жене. Живако Јањић, из села Брежине. Неколико породица Пуки сиромаси. Обавијештавају се воју 20 јула, на Крњичкој, Милошевић, који су били су и извршници у тој тебијерској кил Групо од колективиста.
- 3) Благота Ђ. Вукчевић, рев. калетар, ратни инвалид. Има пет чланова породице.
- 4) Јосо Т. Боројевић, из Ставице, стар око 30 г. Отац четоро дјете, сва испод 15 година. Пуки сиромаси. Убијена прозана мачица у Релзи. Лобања му је разаркана куланишма. Командир жанд нај. чете Њемачког баталјона Анарија Пековић, поштен и кривити човек, каже да је један од комуниста у партизанској штабу у Релзи, послје овог убиства рекао: „Другови, виђете ли, како му је вртком зарих вој код грло...“
- 5) Дазар М. Турковић, из села Релзе. Децак са 13 година. Породица: отац, мајка, брат и сестра. Сиромасица.
- 6) Душан М. Вукчевић, из Гољмаде, пољоприв, стар око 30 год. Породица: отац и брат (учитељ). Уккупно извршено 13 новембра.
- 7) Душан М. Вукчевић, из Релзе, стар око 28 г. Градски пољоприваг на Цетињу, гаје је служуко до канпулације. Убијен је из заседе 15 новембра у Клињевачкој код Сузача. Породица веома сиромасна.

Како кад горе тихом мирном свјетлошћу даље се памете. Волим њен поглед и онда кад се изгуби и заушта некуда далеко да и мене махнално повуче за себом.

Ја волим косе смеђе жене оксидиране медовином, које се благе нијансе, почне од свјетле па до дискретно тамне, прелијају и неосјетно прелазе једна у другу. Та дивна хармонија, једва примјетљив нијанса, нежно миљује око, као што Бетоговенова симфонија насл бјује музикално узок.

Ја волим отмени тен смеђе жене кога дочарава оно лака, мека и прозрачна сјена од контраста, која се игра по њеном лицу као етар у испарелу.

Ја волим, највише, и усне смеђе жене на којима дрхти топли и слати осмејај кад поглед поглед, као отајад далеког отадала.

Ја волим смеђе жене!

ОПЕТ НА ПУТУ...

Не најох мажеба, да ме замјени за једну мислићу код Бенерала Повољна на бронзи као Сова и циндани. Крећеш сега, али ја К. Педровић сега. Нећеш сега, али ја рекох: саражи се за осећ мислића. Виђи се, да је Брава војник. Није на тој доз Био у Краљевској арми, али ја на шо нарочито начело Бранша. Брава војник, али ја нашо, ашучу, реденице и бојке. Брава, по цувету, негов вој Крао. Нема он што вјере у нејеру, као ни војвода Крао 1802 у Турбу у боју на Маршану.

Полазимо. Исти ауто. И шофер Бано Фабри. Већ осећаш уш воли ме. Сарајивањаци смо се. А шо је лако са сином једне кишице, која обавија у хришћанској цивилизацији тоје вој доје...

До Буквонице скоро не говоримо мислића. Али постоје са не ваде ми на Јованка. Није као први уш накрпољени. Обавија са сунце, само што му вонек сајезна чега вади лице. Учиме ми се, да се и пробања јоросишца цинкени на нејер шкрелу. Да, оправано се не вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

Славазио на Гетуше. Гетуше се развојило по мислића, али ишари своје, оно веледи из однемањана урибене! Који најез био би дојалима. И с шачеј је за нас умире Црне Горе био свешто.

Умислимо да је једна вјерска Јадрана. На Кресу смо. Видимо и Кук, ја бома мјеста из наше шачејери. Много ли је мислића провучио и харже вошторено од пријатеља. Нећеш сега, али ја рекох: саражи се доказе, који је као Кук Шваби у рке 29 децембра 1915. Пријатељи и љубитељи ишине доказали, да је Кук највишнем, вошторено се не вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

Ловенске саревине ошва ушва издужале ми се, шако очи и ошва највајам авлашенијо шивега мора. Буди око, море плава, и уз капања ушва ушва. У вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

Идемо за Рисан, пролазиће кроз Петари и засек залива. Само болница коперна у Рису, тоје Др Миланчи пријемнице војне хируршке вјештина, вошторено је да је шо био претсоницица вјештина. Гетуше. Нашиша орто. Петење се од Раса до Црквине, колико смо се савиштали са Нетуша до Ковора. Али, тоје задвојачице вошторено вјештина се не вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

Идемо за Војарин за Бенерала. Крај доје Граховског пролазића. Не вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

Пролазимо шесту Граховачу и Ошваља. Ишаришачица мјеста, Ту на Граховачу, на Савоном од 1888 Црногорци одбојше славу! Вошторено је да је шо био претсоницица вјештина. Гетуше. Нашиша орто. Петење се од Раса до Црквине, колико смо се савиштали са Нетуша до Ковора. Али, тоје задвојачице вошторено вјештина се не вонек сајезна чега вади лице. Не свага крајивем сном. Поина ише не могу доје...

С Е Ј А Ц И,

Оправљајте своје порушене куће и станове и таквим средствима којима располажете, јер је боље имати и сувоаздину или дашчару него чекати — на палату. Помозите један другог путем мобе и тражити потпору од најближе власти.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поводом трагичне смрти нашег драгог супруга, сина, брата, дјевера и ђстрица

† Бранка М. Биберџића

— трговца —

Који је вршећи своју патриотску дужност пао у руке изрода, зликоваца и крвника српског народа — комуниста и од истих стријељан 5 јуна о. г. у 21 год. свога живота, остављајући нас у доживотном болу и жалости.

Не можемо пропустити да се овим путем братски и искрено не захвалимо грађанству града Никшића оба пола, који у онако великом броју дођоше, своја нам саучешћа изјавише и присуствоваше погребу нашег драгог Бранка.

Неизмјерна и доживотна хвала прешивачком храбрим националистима на челу са командантом г. Живком Бошковићем, те командиром чете г. Радованом Вукићевићем, који не жалише своје животе, нити животе својих дичних јунака, већ пронађоше убијеног Бранка и носише га на својим рукама 30 км. до оног мјеста на путу одакле су га зликовци поveli.

Исту благодарност дугујемо нашем пријатељу Милошу Тончићу, као и нашим поштоваоцима Марку Мршовићу, Јовану Бацковићу, Воју Буравићу, Радовану Мићу, те и свима другима, који рескрираше своје животе да се љеш драгог нам Бранка пронађе. Непламо ријечи да се захвалимо претјеснику општине г. Јевреју Шаулићу који, не жалећи свога труда, похита ноћу када покојника донесоше и поштра се да се његово мртво тијело пресије и донесе у кућу своје породице. На оваквој жути и раду ми г. Шаулићу од свег срца захваљујемо, а Господ Бог ће ово увидјети и добром вратити.

Нека је велика хвала команданту националне команде мјеста г. Ристу Бошковићу на изјављеној нам утјеси и свесрдном старању да се посрћнута поворка нашег драгог покојника што боље и дешје формира.

Врјетна хвала нашем драгом куму Бошку Аграму, рођаку Блажу Јоановићу, лично пријатељу Милутину Радонићу, као и драгим комшијама г. г. Бошку Драшковићу, Косту Мићуновићу, Ђолу и Бошку Лучићима и г-ђи Поли Шобајић, који нам похиташе при првој вјести о смрти нашег драгог Бранка и учинише све услуге не жалећи ни мало труда. Нека им Свевишњи ово надокнади, а са наше стране велика и братска хвала.

Дубоко захваљујемо специјалној чети националних трупа у Никшићу, која положи диван вијенац на одар свога брца Бранка. Такође захваљујемо на положилим вијеницама фамилијама Мићуновић, Ивановић и Шипчић. Исто тако нека је хвала многобројном грађанству, које на одар нашег драгог покојника положи букете цвијећа као своје последње поздраве.

Искрено благодаримо Италијанској команди мјеста, као и великом броју официра и војника, који нам изјавише своја саучешћа, присуствоваше сахрани и настојаше да нам у свему изађу у сусрет. Уједно захваљујемо војној музици Италијанске команде мјеста, која испрати до вјечне куће нашег милог Бранка.

Хвала г. Воју Зиројевићу, који у онако дјерљивом посмртном говору унесолико занесе живот нашег никад незаборављеног Бранка и његово бјегство од дивљих усташа и Арнаута.

Захваљујемо цијељеном свештенству града Никшића на извршеном опјелу, а нарочито проти Антонију Јакићу, који први похита да нам изјави саучешће. Истоодбно благодаримо проти Милораду Клајићу, свештеницима Владу Злопаши и Милошу Василијевићу, као и осталом многобројном свештенству.

Особита хвала нашим драгим Херцеговцима који видно учествоваше у нашој великој жалости и сахрани нашег драгог Бранка. Још једном нека је свима и сваком хвала, који нас на на који начин задужише у овој нашој превеликој несрећи, неизлечивом болу и ненакнадном губитку.

НИКШИЋ, 14 јуна 1942 год.

Дојачито ожалостени:

супруга ПАВЛА и мајка СПАВА, браћа: ЂОРЂЕ и ЖАРКО, сестра РОСА и деца: БАНКА и МИЛА и братанци ПЕТАР

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Поводом смрти нашег драгог сина, брата, оца и мужа

† РАТА Ј. БАТРИЋЕВИЋА

који је несрећним случајем дана 5 јуна т. г. пренаоу у метијској Војној болници и дана 6 јуна исте године пренео у родно мјесто Оштинџа у Цетињу.

Овај изјављујемо нечиту благодарност г.г. Декларима Војне болнице са болничким особљем, које се брже онако сасредно заузело да нашег Рака отргну из чељусти смрти.

Захваљујемо Националном одбору у Цетињу, на указаној помоћи. Неизмјерну захвалност дугујемо и целокупном грађанству града Цетиња, које у онако великом броју дођоше и испратиле покојника, чиме нам баш убољаше.

Дугујемо неизмјерну захвалност Команданту мјеста Италијанских оружаних снага у Угљима, који на дан сахране упути у сусрет почасни кор италијанских војника, те чиме увеличаше тужну поворку и у сваку братску помоћ.

Захваљујемо ишој браћи Угљанима и Бијелима, који такође братски присуствоваше и са нама ожалосте покојника.

Захваљујемо г. г. Марку Боровану, свештенику, Блажу Милошевићу, Драгу Марковићу и Павлу Калуђерићу, који се са покојником опросташе дјерљивим говорима.

Оштинџа, 11 јуна 1942 године.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА
БАТРИЋЕВИЋ

СЛУЖБЕНИ ОГЛАС

На основу овлашћења Цивилног легата на Цетињу од 18 јуна 1942 г. број 3772/1942 отворила сам на мјетињу, општина Цетињска, срез Цетињски, бановина Зетска, продају материјалне робе на велико и мало и лично, те ћу ову радњу водити под армом:

„Де Марки Роза Луиза“

Фирму ћу сама потписивати, задужавати и заступати.

Ово дајем јавности на основу § 5 прг. закона.

Роза Луиза, с. р.

Окружни суд на Цетињу на основу § 3 Прг. закона и § 130 Закона о радњима терди да је Роза Луиза, трговац из Цетиња, овај оглас по прочитању за свој принала.

Такса на Т. бр. 30, 31, 37 и 41 Зат. у износу од динара 201 у таксимним маркама и дин. 21 у судским марки-

цама на основу § 17 Уредбе о фонду за поднај судских зграда, наплаћена је и приписана. Фил/42. Од Окружног суда на Цетињу, 18 јуна 1942 год.

СИТНИ ОГЛАСИ

Моју легитимацију издату од стране Општине цетињске под бр. 2586 изгубио сам, те је овим путем оглашавам за неважећу.

1-3

Војо Радуловић

Моју легитимацију издату од стране Општине цетињске под бр. 2586 изгубио сам, те је овим путем оглашавам за неважећу.

1-3

БЛАЖО М. ЂУРКОВИЋ
оубар из Цетиња

Моју легитимацију издату од стране Општине цетињске под број 1722 изгубио сам, те је овим оглашавам за неважећу.

1-3

ВУКАШИН ПАРВИЋИЋ
инспектор поште у пензији

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Поводом смрти нашег драгог сина, брата, оца и девера, који је трагично ожалостени:

† НИКА Ф. РАДУНОВИЋА

аутогласничка из Ријеке

којега партизани на ризико свирепог намета, ископашише и бацаше у Јаму код Осмина, — изјавио нашу толпу, искрено и вјечну благодарност свијема онима, који нам се, у овој нашег преголовитом болу, набоше при руци или нам на жа који начин даљаше докаже своје вјерне наме.

Веома смо захвалили претјеснику општине Ријечке Петру Мил. Пековићу, на сасредној пажњи и страну да се наш предали покојника, пронађе извуче из јаме и донесе на Ријеку; националистима из Дубоце и Смокована, који га пронађоше и извучоше; националистима из Љуботина, који га до школе у Љуботини пренише на руке.

Много смо захвалили свештеницима: Д. Костићу и Д. Јанковићу. Нарочито Костићу, који се из два пута, изгоривитом и тронутом речју, опрости са покојником.

Командру Националистичког одреда, командир г. Ђоку Дрецу, такође нашу пуни захвалност на одржавном говору, као и националистима, који увеличаше овај тужав спровод.

Наша особита захвалност: Ријечанима, из непоштеног и братског исхраћуј указаног тијела нашег Ника; покојником пријатељима: Пану Бурашковићу, В. Цвијевићу, С. Миличићу, Т. Перуновићу, те Душаву и Блажу Шоћу, на хитно и братској заузавану око покојника од Осмина на до гробнице; команди мјеста на Ријеци Јаму; вјетрима; његовога ријечког такође на вјенацу; управитељу школе г. Томовићу на учествовању у спроводу са ученицима, те покојником другу Воју Чакићу, аутогласничку из Ријеке, који нам за све наше потребе уступи своју аутоспално.

Захваљујемо сва много Цетињанима, који лично дођоше и присуствоваше сахрани, као и шоферима са Цетиња на присуствовању и пожељном пијелу.

Још једвадун хвала свијема и свакоме.

Ријека Црвојевић, 31-V-1942 год.

У име ожалостене породице:

оца ФИЛИП, мајка ВИЛА, браћа: ВАСО и ЂОКО, сина ДМИТРА, и кћи братанци МИЛУТИН са осталим родбима.

Сваку лично легитимацију од 147 од 7 12 1941 XX године, издату од стране Општине цетињске, изгубио сам, те је овим путем оглашавам за неважећу.

2-3

ПЕРО А. ПЕЈОВИЋ

Моја жена Милица Ивановић, која је ванпослука мене и наше 4 малолетне дјеце, не се вратила из мој позив, те ј данас престаје бити која жена, и не одговарам за никакве дугове које би отаца учинила.

2-3

ЉУБО ИВАНОВИЋ

Изгубила сам коју ташну са легитимацијом бр. 2112, те је овим оглашавам за неважећу.

2-3

МИЛИЦА З. ДРЕЦУ

Моју легитимацију издату од стране Општине цетињске под број 3819 изгубио сам, те је овим оглашавам за неважећу.

1-3

ДУШАН Ф. МАРТИНОВИЋ

Продајем апотеку средним прометом у Црној Гори.

2-3 ОБРАТИТИ СЕ УРЕДИШТВУ ЛИСТА

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Финансијска делегација у Подгорици

Тако ће се убудуће звати досадашња Финансијска дирекција у Подгорици. Она ће и даље придржавати свој делокруг рада. Делегација је овлашћена да издаје налоге за исплату подређених услова за сунце, предвиђене у прелазним трошкова већ одобрених од стране Гувернерства.

Поновно примање чиновника у службу

Најновијом Наредбом Њ. Е. Гувернер повраћаће у службу чиновнике отпуштене и удаљене од службе кад то буде нашло за сходно, и по потреби консултовати специјалну комисију састављену од представника Цивилног комесара, Шефа перманентног одсека гувернерства и Команданта карабинјера.

Једна пројера

За изасланика на испитима у гимназији у Бару одређен је Дориодеод Никола, професор из Цетина, а Милошевић Васа, шеф III секције Дирекције за просвету, заступате отсутног Директора.

Оснивачка скупштина с. к. „Цетине“

У неједну, дана 14 јуна т. г. одржана је на Цетини оснивачка скупштина спорт клуба „Цетине“.

Скупштини је присуствовали г. Марко Крушка, контр. Дир. пошта, наш стари спортски радник.

Сви предлози оснивачког одбора прихваћени су једногласно и на крају изабрана је нова управа, у коју су, поред осталих, ушли и наши опробани спортски ветерани: претседник Нико Бокан, секретар Саво Јанковић, благајник Јован Зорић, капитен клуба Саво Кришић.

Враћени у службу

Ђолевић Ристо, инспектор поште у Беранам; Поповић Душанка, сулент гимназије у Беранам; Челебић Ђуро, железничар у Никшићу; Јовановић Димитрије, професор гимназије у Подгорици; Пешел-Вушуровић Јованка, чиновница I Дирекције.

Опозивни премештаји

Професори: Распоновић Никола и Поженел Јелена, раније премештени у Подгорицу, остају у Никшићу.

Узаване оставке

Милошевићу Миливоју, на положају претседника школског одбора стручних школа. На његово мјесто постављен је Милошевић Васа, професор. Ивановићу Владимиру, чиновничком приправнику Срског начелства у Даниловом Граду.

Суспедован из службе

На 6 месеци: Ђурашковић Машан, наместник IX Дирекције.

Суспедован из службе за шест месеци

Живковић Димитрије, Пејовић Нико, Мартиновић К. Саво, Ђуровић Нико, сви из VI Дирекције.

Притенимо у помоћ најојаној дјечи наших изобјелјаци-националиста из Метохије

Једна повећа група изобјелјаци из Метохије, која се у фебруару и марту лав године повратила из среча Колашинског и Шавничког за Андријевицу, да би се са осталим изобјелјацима транспортирала за Албанију и даље, остала је крај Андријевице на Бандовићу мосту, да чека јер са првим није било мјеста. Међутим, надлежне италијанске власти обуставиле су даље упућивање изобјелјаци, то су тако ту на мосту остале тридесет породица са преко двеста чланова.

Међу овим изобјелјацима налази се поред осталих и унук Војводе Мине Радовића, Михаило са осмором ситне дјечице од којих најстарији нема више од 12 година. Помоћи им није ни од кога немају, сем што им је г. Јубо Вуксановић, адвокат из својих

ЛЕНЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Правилни глаголи — Verbi regolari

Код глагола ваља разликовати коријен и наставке. При промени правилних глагола коријен се не мијенја а се наставци мијенјају у разним временима и лицима.

У италијанском језику има три конјугације које се разликују по наставкама у начину неодређеном:

За прву конјугацију наставак је ate, н. пр.: trovate; за другу конјугацију наставак је ere, н. пр.: vendete; за трећу конјугацију наставак је ire, н. пр.: sentite.

Самогласник који стоји испред наставка (re) остаје као карактеристика готово кроз сву конјугацију.

Задатак 48.

La salute è più preziosa delle ricchezze. L'aria delle città è meno salubre di quella della campagna. Teodoro è più grande di te, ma è minore di età. Il ferro è un utilissimo metallo; è più utile dell'oro e dell'argento. Torino ha più di seicento mila abitanti, essa è una delle più industrie città d'Italia. In questa stoffa vi è più cotone che lana. Il vostro maestro è più dotto che abile; egli non ha tanta pazienza quanta il nostro. Tu avresti più amici se fossi più compiacente. Noi non abbiamo tanti amici quanti voi. Il garofano è sì odoroso come la rosa. Quest'artista è più abile che tu non credi. I miei quant'io sono ancora tali quali io li ho comperati.

Задатак 49.

Рим је једна врло стара варош, он је старији него сви градови у Италији. Изабрао сам своје књиге овакве какве сам их оставио. Ови су столови сви више дугачки него широк. Ова је једночија сиромашна, али је лијепа као лифе. Земља је већа од мјесеца, али је мања од сунца. Јован ради више него што ти мислиш. Буди задовољан! Ти изађи из тогајко новаче полино и ми! Научи је кључ, волко! Директор, толико угодна. Ниједна земља нема толико опримица каолико Италија.

Чланак за читање

Roma è una città antichissima, la più antica di tutte le altre città dell'Europa. Sotto l'impero d'Augusto essa era tanto popolata che contava due milioni d'abitanti. Oggi la città di Roma ha circa 1.000.000 d'abitanti, ma ha piazze sì vaste, giardini sì estesi, palazzi sì estesi, giardini sì grandiosi che non sarebbe angusta per un milione d'abitanti. Roma ha i monumenti più maestosi e meglio conservati della civiltà latina, quali il Colosseo e il Pantheon, le più belle e più sontuose chiese della cristianità, le più preziose e più sublimi opere del rinascimento. La Basilica di San Pietro è il tempio più grande del mondo. In essa sono dipinti celeberrimi; quadri in mosaico preziosissimi, mausolei stupendi. Nel Palazzo di Vaticano sono i più celebri musei e la più ricca e più vasta biblioteca del mondo. A Roma accorrono sempre i dotti, i pittori, gli scultori e i poeti d'ogni nazione.

срства једаред указује помоћ у житу, а једног од тих чланова сигурне смрти спасио је г. Др. Вукота Дедовић, управник болнице у Беранам, примајући га пољу мртва у болницу. Мидић Ђекић, такође изобјелјаци, иначе добар војник и тежки инвалид са Скарда, извршио је прије неколико дана самоубиство вјешањем, јер ситног дјеча, која умире од глади, није могао никако помоћи. Породице Пунине Јојића и брата му, изобјелјаци који су у акцији као националистичке пољугу на Мојковцу, пријети иста опасност као и ривима.

Апелујемо, како на добре луде, тако и на надлежне власти да спасавају новину дјечичу ових несрећних изобјелјаци, јер ако има сепана, помоћи им највећи је сепан. Један очевидцац

Последње вијести са разних бојишта

Источни фронт

Њемачко ваздухопловство гађало је интензивно луке Мурманск и Јоконду на Баренском мору, као и мурманску железничку пругу, која је на више мјеста испрекидана. Оштетило је 3 транспортна и 1 ратни брод, а оборено је више авиона.

Јужно од Иљменског језера, у волховској зони и код Брјанска настављене су успешне операције уништавања околињених совјетских трупа. Обалска артиљерија је гађала Кронтштатски залив, гдје је запалила неколико бродова. Источно од Харкова су у успешним акцијама разбиле совјетске снаге на западној обали Доњца, те је ухваћено преко 20.000 заробљеника, а разорена многобројна борна кола.

Најогорочије борбе водиле су се код Севастопоља, гдје су совјетске трупе развијале снажне противнападе, који су сви спрени. Освојени су многобројни важни непријатељски положаји и утврде, међу којима и моћна утврда Сталин. Паралелно са копненим операцијама развиле су се и поморске акције са стране Црнога мора, у којима су се нарочито истакле италијанске јуришне јединице. Потопљено је неколико совјетских ратних и трговачких бродова. Огорчене борбе се настављају повољно за њемачке и румунске трупе.

У великој Британији продрле су код Улуу-Бурџа јапанске трупе које су заробиле и уништиле су у једној мораторији и 20.000 Кинеза и заузели важне положаје дуж цеданских и централном Олеку задани су велики тежки губици. Јапанско ваздухопловство је бомбардовао низ градова у централној Кини. Јапански ваздушни фронт освојен је великим успјесима. Јапанци су извршили искрцавање на једном острву Алејанских острва. Велики успјеси су постигнати ваздушним нападом на Дуч Харбуру. У Аустралији су Јапанци опет интензивно бомбардовали Порт Дарвин. Приликом једног од тих бомбардовања изгубио је непријатељ 111 авиона. Код Мидвајског острва постољена је једна америкаанска тешка крстарица и једна подморница.

У Бангкоку је одржан конгрес Лиге за независност Индије, који је затражио у својој резолуцији непосредни прекид односа између Индије и Енглеске, као једини пут да се земља спаси од ратних страхова.

Западна Европа

Британско ваздухопловство је извршило више изолованих ометачких напада против територија Рајха и обала Данске, Холандије и Француске. Ниједан од тих напада није постигао знатније резултате, а сви су били скупо платиени. Њемачки бомбардери су гађали јужну и југозападну Енглеску, те су међу осталим дигли у ваздух једну велику фабрику авиона. Крај јужне обале Велике Британије и у Бристолском каналу оштећено је неколико трговачких и ратних бродова.

Мађарски Министар-претседојини у посјети код Вође Рајка

Прије неколико дана посетио је мађарски Претседјеник Министарског сајета и Министар иностраних дјела де Калаџ В. Бу Рајка у његовом Главнокомандовању гдје га је Финер задужио у ваздухопловној и политичкој ситуацији. Присуствовао је њемачки Министар иностраних дјела фон Рибентроп. Разговор се водио у духу традиционалног њемачко мађарског пријатељства и братства

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ

ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Савезје се да се услед Јапанских ваздушних напада да неке америкаанске бродове изабрао да се последица потопљају у Атланског од Панаје валани у узбуји.

— Једна одреба турске владе забранила је цијелојном бродовљу напуштање турске територијалних вода. Ова одреба је доведена у вези са последица потопљају турског бродовља од стране совјетских поморница.

— Два северноамерикаанска адмирала сударила су се стропоштала у море, а обому последица спасао се свега један колач.

— Гастристер су у Сједињеним Државама изабрали несташу скоро свих прозвана подјучки њихове нијене на отрогаље свиме Изгледа да им пољиха не вјерује за свим нестраји ових спекулативних сфера.

— Британски адмиралитет је могао да пропусти Сједињеним Државама неколико бродова за вршене стражарске службе код Атланских вода Северне Америке.

— Мануријски министар претседјеник одлази у Никшић да види побједу коју је Претседјеник националне Кневе Вилг Чинг Веј далао учиво мануријском Цару.

— Приредило незадовољство у Канади изабрао изгледа политичке агитације. Уступило Сједињеним Државама пута који међу Аргентинском и Аљаском сматра се злоупотреба канадског националног територија. Привлачење које уживају Сједињене Државе као привлачу Канадаме, изазивају међу њима огорчене.

— Нови штрајкови су избили у индустријским постројењима за рату произвођачу у источној Шкотској.

— Савезје се од Лондона да је у британској пријатељској војсци остало много војника. Многобројне особе су погинуле, а још виших је рањених.

— Шведско посланство у Лондону предао је британској влади протестну ноту услед сталних летова енглеских авиона на Шведском.

— У Великој Британији су уведена нова ограничења у потрошњи коже, текстила и гуме.

— На острву Јави су Јапанске трупе направиле изабрају перушне востове, што је омогућило успостављање жељезничког саобраћаја на више пруга.

— Аргентински потпретседјеник Републике изабрао је да би прекид односа са Основицом озбиљаван рат, који би изазвао међу Аргентинцима опште незадовољство, будући да и он имао никаквог разумног мотива.

— Палестински Велики Муфтија је изабрао да се повратиће Основицу услед и непријатељских постољених востова да ће остарење новог поретка доживјети правду и славу арапског народа.

— Њемци су гушњаће деваљуату тврди Москве у Штудора да они побједа у великој Бленима на мртви учине отровних гасова.

— Приликом годишњег турско-њемачког пакта о пријатељству пише „Дорце Алгемијал“ да је тај пакт бази са сарадњу два њемачка, који су објавили своје наводности о постоењу последица Вилбертског уговора.

— Данска је услед рата изгубила 105 бродова, од укупно 144.000 тона. То је губитак односе се на 1940 и 1941 године.

— Преко границе румунске пребањено 153 особа ради неелектричне трговине живини намирницама и ради дозвољаване поштоматске активности.

— Турски парламентар је једногласно прихватио буџет за 1942 годину. Претседјеник министарског сајета је истакао тежину са, те је поново потврдио да ће влада у путем који се себи одредила у интересу њива њима и независности земље.

— Дописник једног шведског листа опитујући њемачке војне власти да ли руски ратници да пољску за ложања да би упрцила, одговор је од стране њемачки

које повезује све народе Тројног Пакта у вајдничкој борби против болшевизма.

Завршивши политичку дискусију прешли су Фирер и мађарски Министар претседјеник и њемачки Министар иностраних дјела на разговор о војној ситуацији. Том разговору су присуствовали Фелдмаршал фон Кајтел, а тако други генерал и њемачки војотанаше у Будимпешти. Са мађарске стране су присуствовали један аргентински генерал и мађарски војни аташе у Берлину. Током 7 јуна биле су мађарски Министар иностраних дјела и Министар иностраних дјела код њемачки Министар иностраних дјела, са којим је имао други разговор у вези са садашњом политичком ситуацијом.